

Deze nieuwkomer is in het urbane gebied van de Randstad sterk in opmars. In het Floron-district Hollands Duin, waar ook ons gebied in valt, werden door MdG al 17 blokken aangestreept. Daarbij was ook een blok in de omgeving van Sint Bavo in Noordwijkerhout (24-57-54).

Slaapmutsje – *Eschscholzia californica*

Door urbanisatie en hogere temperaturen gaat het dit tuinplantje met grote oranje bloemen ook al voor de wind. In de vroege zomer vond MdG deze soort in Noordwijkerhout (24-57-54 en 30-17-13), De Zilk (24-58-13) en Sassenheim (30-18-41).

Hartgespan – *Leonurus cardiaca*

Deze soort werd reeds in 1991 en 1992 op ruderaal terreinen in Noordwijk gezien. Op 17 juli zag MdG de plant tussen straattegels in de nieuwbouwwijk bij het NS-station van Voorhout (blok 30-17-44).

Rechte rolklaver – *Lotus corniculatus var. sativus*

Deze nieuwe variëteit is al enige tijd bekend van de Heereweg te Lisse en de Oosthoutlaan te Voorhout. Op 7 juni werd de soort door MdG gezien langs de 's-Gravendamseweg te Voorhout (blok 30-17-35).

Roomse kervel – *Myrrhis odorata*

Op 2 april vond MdG in de berm van de Gooweg ter hoogte van Calorama enige planten

van deze soort (blok 30-17-32). Eerder was deze soort gevonden in de Noordduinen (daar nog steeds aanwezig) en te Hillegom.

Blauwe bremraap – *Orobancha purpurea*

Dichtbij de overweg van de Pastoorslaan in Hillegom (blok 24-58-14) vond Wil Tamis vijf ex. van de Blauwe bremraap. Deze zeldzame soort wordt vrijwel uitsluitend in de duinen aangetroffen. De enige recente vondst van buiten het duingebied dateert uit 1993 toen tientallen planten opdoken bij een oprit van de N206 in Noordwijkerhout (blok 24-57-45).

Draadgiert – *Panicum capillare*

Deze soort, die tegenwoordig vrij veel gekweekt en als droogbloem verkocht wordt, gaat zich steeds meer gedragen als urbane soort tussen plaveisel. MdG vond diverse planten van deze soort in De Zilk (24-58-13), Hillegom (24-58-25) en Voorhout (30-17-35).

Oosterse karmozijnbes – *Phytolacca esculenta*

Ook deze ouderwetse tuinplant is in toenemende mate in het stedelijke gebied te vinden. In de zomer van 2000 werd deze soort door MdG als kleine plant tussen straattegels waargenomen in De Zilk (24-58-13), Noordwijkerhout (24-57-55, 30-17-14 en 24-57-55) en Hillegom (24-58-35).

Winterexcursie Deltagebied

Jelle van Dijk

Na een lang kerstweekend met wat sneeuw en vorst hadden veel leden zin in een leuke vogelexcursie.

Met maar liefst 33 deelnemers verdeeld over 9 auto's vertrokken we vanaf het Jan Verweij Natuurcentrum. De eerste bestemming was de vogelhut in de Aalkeetbuitenpolder bij Vlaardingen. Omdat het sommigen ontgaan was dat deze plaats ten noorden van de Nieuwe Waterweg ligt, was het gezelschap bij de eerste stop al teruggebracht tot zeven auto's. Bij Vlaardingen bleek veel meer sneeuw te liggen dan in Noordwijk. Des te opvallender was het dat hier nog Kieviten waren. Ze stonden tot hun buik in de sneeuw!

De vogelplas was grotendeels dichtgevroren, maar bij het enige wak konden we goed Smienten,

Wintertalingen, Krakeenden en een Pijlstaart bekijken. Verderop in de sneeuw zaten flinke groepen Grauwe Ganzen. Toen we terugkamen bij de parkeerplaats vlogen meer dan honderd Koperwieken over ons heen, opgejaagd door een Sperwer.

Via de Beneluxtunnel en de Oude-Maastunnel reden we naar de buitenhaven van Stellendam. In de haven zwommen Futen en Middelste Zaagbekken. We klommen de asfaltdijk over om de wad- en watervogels van de Kwade Hoek te bekijken. Behalve honderden Aalscholvers waren hier ook veel Pijlstaarten en Smienten te zien. In de diepere geulen zwommen Brilduikers, een Nonnetje, een Grote Zaagbek en enkele Middelste Zaagbekken. Op het slik liepen Kluten, Tureluurs, Bonte Strandlopers, Wulpen en een Rosse Grutto.

Van de buitenhaven naar de Scheelhoek is maar een klein eindje. Het besneeuwde weggetje naar het uitkijkpunt leverde geen slippartijen op.

Hier zagen we grote groepen Grauwe Ganzen en Brandganzen. Tussen de Brandganzen werd een klein wit gansje ontdekt! Het bleek de Ross' Gans te zijn die hier sinds 1989 jaarlijks wordt waargenomen. Deze soort broedt in Noord-Canada en overwintert in de USA. Omdat veel soorten ganzen en eenden in waterwildcollecties worden gehouden, is het bij dergelijke waarnemingen altijd onzeker of je met een echt wilde vogel van doen hebt. Deze Ross' Gans vliegt vermoedelijk al jaren mee met de grote groepen Brandganzen die van Nova Zembla jaarlijks naar Nederland trekken. Behalve de genoemde ganzen zagen we hier ook Buizerds, Bruine Kiekendieven, een Dodaars en Goudplevieren.

Via het buurtschap Havenhoofd reden we naar de Romeinseweg ten westen van Goedereede. Vanuit de auto konden we hier op zeer korte afstand Kolganzen, Brandganzen en Grauwe Ganzen bekijken. Ook liepen hier veel Wulpen te foerageren. Door de dichte sneeuwbuien en naar verluid, mede door het tempo van de eerste auto, viel het restant van de excursie hier in tweeën. In de nauwe straatjes van Goedereede vond echter een (zeer korte) hereniging plaats met de deelnemers die de Aalkeetbuitenpolder niet hadden gevonden.

Op de Brouwersdam was het gezelschap evenwel weer bijna compleet. Direct aan het begin (Noordzezijde) zagen we 2 Grote Sterns. Deze soort overwintert normaliter langs de Afrikaanse westkust tot aan Kaapstad.

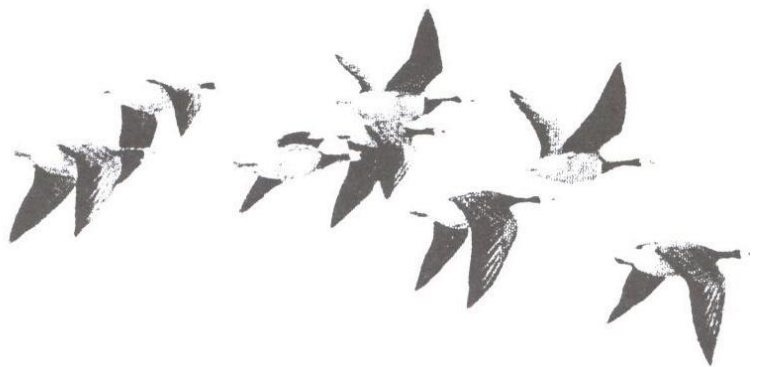
Al zo'n 20 jaar overwinteren enkele exemplaren langs de Brouwersdam. Verder werden hier gezien: Kuifduiker, Zwarte Zee-eend, Eider en Middelste Zaagbek. Op de dam zelf zagen we Steenlopers, die soms tot op minder dan een meter langs de auto's liepen.

Bij de uitwateringssluys werden ook nu weer de aardigste waarnemingen gedaan. De Roodkeelduiker was nu slechts met enkele exemplaren aanwezig (in voorgaande jaren vele tientallen), maar dit werd volledig goedge maakt door een IJsduiker die door iedereen van zeer dichtbij kon worden bekeken. Verder in zee zwommen tientallen Brilduikers en Eiders. De IJseenden bleven helaas op grote afstand en werden door de meesten niet gevonden.

We spraken af hierna via de karrevelden van Scharendijke naar de Herenkeet te rijden. Het eenvoudige stratenplan van Scharendijke zorgde echter weer voor duidelijke verdeeldheid. Zij die

wel de karrevelden (zeer oude graslanden direct achter de zeedijk) wisten te vinden, konden daar genieten van een adulte Slechtvalk die de honderden Rotganzen af en toe flink in beweging bracht. Tussen de vele 'gewone' Rotganzen werd zowaar ook een Zwarte Rotgans ontdekt. De kans dat het bij deze Noord-Amerikaanse (onder)soort wel om een echt wilde vogel gaat, is veel groter dan bij de eerder vermelde Ross' Gans. Deze rotgans (er worden tegenwoordig door velen drie soorten onderscheiden) heeft vermoedelijk via Noord-Siberië contact gekregen met de populaties van de Rotganzen die in Nederland overwinteren.

Op weg naar de Herenkeet stopten we bij een grote groep Toendrarietganzen. Enkel zagen hier ook

enkele Taigarietganzen (groter, langere snavel met meer kleur) tussen lopen. In de Herenkeet werd vervolgens een ruim assortiment van eet- en drinkwaren geconsumeerd. Hierna voerde de route langs de Weversinlaag en de Prunjepolder bij Serooskerke. Vanaf de hooggelegen dijk hadden we prima zicht op de vele Smienten, Slobeenden, Kluten, Scholeksters en Tureluurs. Een geheel witte Fazant kon worden bijgeschreven in de rubriek curiositeiten. In de Prunjepolder liepen honderden Brandganzen, Kolganzen, Grauwe Ganzen en Wulpen.

Omdat het al tegen vieren liep besloot een deel van het gezelschap via de kortste route huiswaarts te keren. Anderen reden via bestemmingen als Ouwerkerk, Dreischor, Dijkwater en Bruinisse naar het Hellegatsplein en de Van Brienenoordbrug. Naar verluid leverde deze zwerftocht door de binnenlanden van Schouwen nog enkele Kleine Zilverreigers op. Met een totaal van 78 soorten behoort deze excursie tot de soortenrijkste van de laatste jaren.

N.B. Iemand heeft bij de Aalkeetbuitenpolder een bruine schroefdop van een statief verloren. Terug te vragen bij schrijver dezes.